

BIJENRUBRIEK #2

Gewone sachembij

In deze rubriek wordt ingegaan op bijenbeheer aan de hand van één bijensoort en wat dit beheer betekent voor andere bijen en bloembezoekende insecten.

De gewone sachembij (*Anthophora plumipes*) is een grote (14-16 mm), meestal bruinige, hommeltachtige, behaarde bij met een opvallende lange tong. Het vrouwtje wordt gekenmerkt door de roestrode verzamelharen op de achterpoten, maar de kleur is door het stuifmeel vaak niet te zien. Deze bij is misschien nog het gemakkelijkst te herkennen aan zijn gedrag. Het meest opvallend is het bloembezoek. Vliegend voor de bloem wordt nectar verzameld. Als deze sachembij wat slanker zou zijn, zou kolibriebij een betere naam zijn.

Leefwijze

De gewone sachembij komt onder andere op deze plaatsen voor: holle wegen, loofbosranden, oevers van kleine rivieren, tuinen, parken, spoor- en wegbermen, openbaar groen, overhoeken, ruderaal terreinen, vijver- en waterkanten, geluidswallen en polderdijken. Het is geen kieskeurige bij. Hij vliegt voor het verzamelen van stuifmeel en nectar op een groot aantal bloemen, waaronder gewone smeerwortel, wilde primula's, dovenetels, longkruid, gewone ossentong, hondsdrif, vingerhelmbloem, holwortel, overblijvende ossentong, zene-groen en bleeksporig bosviooltje.

De gewone sachembij nestelt in leemachtige, lichte klei, of leemachtig of kleiachtig zand; in vlakke tot verticale gronden: wegbermen, holle wegen, steilwanden, zand en leemaftgravingen; in vlakke open gronden in het openbaar groen en ook in kunstmatige nestgelegenheden in kisten of andere elementen die met geschikte, niet-eroderende grond zijn gevuld, of zelfs gewoon in houtblokken. De nesten, zo'n 5 tot 10 cm lang en met zo'n 8 mm doorsnee, maken ze gewoonlijk zelf. De gewone sachembij broedt vaak in kolonies die soms meer dan duizend nesten kunnen bevatten.

Vliegperiode en voortplanting

Afhankelijk van het weer vliegt de bij van maart tot eind mei (juni). De mannetjes vliegen eerder dan de vrouwtjes, zoals bij de meeste soorten wilde bijen. De mannetjes hebben een sterk territoriumgedrag en vliegen met lange slagen heen en weer om hun territorium te beschermen. De paring duurt zo kort dat het moeilijk is om het te fotograferen.

Beheer

De gewone sachembij komt dankzij het ecologisch groenbeheer van de laatste 25 jaar in vrijwel heel Nederland voor, in elk geval in de bebouwde omgeving. In intensief agrarisch landschap is deze bij kansloos. De bij foerageert het meest in bloemrijke vegetaties die extensief worden beheerd: langs randen van beplantingen en in ruige grazige begroeiingen. De vliegperiode is grotendeels voorbij voordat de eerste extensieve maaibeurten plaatsvinden. Op plekken waar vroeg in het seizoen moet worden gemaaid, zouden de randen en grazige stroken die grenzen aan randen van houtige beplantingen en vegetaties van de eerste maaibeurt moeten worden vrijgesteld.

Meer informatie over wilde bijen

www.bijenhulpdesk.nl
www.denederlandsebijen.nl